

Čís. 4763.

Připouští-li to kolektivní smlouva, může zaměstnavatel přijati do svých služeb zaměstnance i zvláštní samostatnou úmluvou za nižší plat, než podle kolektivní smlouvy.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, Rv I 1777/24.)

Žaloba, již domáhal se bývalý zaměstnanec banky na žalované bance zaplacení mzdy dle kolektivní smlouvy, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolatel ponechává ve vývodech svého dovolání zcela stranou okolnost, která byla v nižších stolicích zjištěna a která jest v první řadě důležitou pro rozhodnutí, totiž, že byl přijat do služeb žalované banky zvláštní výslovnou úmluvou, že se spokojí určitým nižším platem, než který by mu byl dle jeho tehdejší celkové služební doby podle platové stupnice kolektivních smluv příslušel, a to proto, že v bance nebylo tehdy volného místa pro úředníka s tímto vyšším platem, a že mu důsledkem toho ve shodě s jeho platovými nároky, jak si je sám v dotazníku vymíňoval, byla dopisem, jenž dle služebního řádu má povahu služebního dekretu, přiznána platová stupnice, odpovídající třetímu služebnímu roku. Obsahuje-li dopis ten větu »ustanovení kolektivní smlouvy pro rok 1922 vztahuje se plně na Vás,« lze tomu vzhledem na tuto výslovnou úmluvu, učiněnou s dovolatelem při přijetí jeho do služeb, rozuměti jen v tom smyslu, že se kromě platové stupnice, o níž platí tato zvláštní úmluva, vztahují na něho veškerá ostatní ustanovení kolektivní smlouvy, a v tomto smyslu vykládati jest i pozdější dopis, jímž byla dovolateli pro rok 1923 přiřknuta další platová stupnice s poukazem na ostatní ustanovení kolektivní smlouvy. Z toho, že dovolatel byl pro první měsíc přijat na zkoušku, nemůže pro sebe ničeho těžiti, a jeho výklad, že ona zvláštní úmluva o platu byla míněna jen pro tuto zkušební dobu, že však uplynutím jejím vstoupil v plnoprávní služební poměr dle smlouvy kolektivní, přičí se zřejmě skutkovým zjištěním nižších soudů. Uvádí-li dovolatel dále, že ona soukromá, správně zvláštní úmluva, jest neplatná, přičíc se ustanovením kolektivní smlouvy, a dovolává-li se při tom zdejšího rozhodnutí čís. sb. 4009, jest v nepravu, ježto zvláštní úmluvy tohoto druhu byly kolektivní smlouvou výslovně dovoleny.

Čís. 4764.

Služby »artistického« řiditele kabaretního podniku v hotelu jsou vyššími službami nekupeckými ve smyslu zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. Pokud nelze kabaretní podnik pokládati za součást živnosti hostinské.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, Rv I 1851/24.)

Žalobce byl »artistickým« správcem a jednatelem v hotelu žalovaného. Byl dne 1. prosince 1923 žalovaným vypovězen ku dni 16. prosince 1923, domáhal se na žalovaném služebních požitků za dobu do 31. března 1924. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Ve sporu jde v podstatě jen o to, zda se žalobce může dle právní povahy svého služebního poměru u žalovaného právem dovolávat zákona o obchodních pomocnících, zejména jeho §u 20, z něhož dovozuje, že výpovědí, nevyhovující dle jeho domnění zákonu ani dle doby ani dle lhůty, byl ve svých služebních právech zkrácen a z tohoto důvodu uplatňuje náhradní nároky po rozumu §u 29 zák. o obch. pom. Oba nižší soudy vyřešily otázku tuto — arcíť s odůvodněním částečně odlišným — záporně, a dlužno rozhodnutí to uznati správným. Zjištěno jest, že podnik, pro nějž byl žalobce žalovaným služebně ustanoven, jest kabaretem, určeným k tomu, aby v něm byla provozována taneční čísla, humoristické a zpěvní přednesy silami k těmto produkcím získanými, a že byl obecenstvu za vstupné volně přístupným. Produkce pořádaly se ve zvláštní k tomu určené místnosti (tančírna a vinárna), v níž obecenstvu byly prodávány pokrmy a nápoje z hostinské živnosti v témž domě avšak místně odděleně provozované. Zjištěno dále, že žalobce byl právě pro tento kabaret ustanoven jako jeho »artistický« správce (řídítel) a jednatel a že v této vlastnosti jednak sám účinkoval při produkcích jako zpěvní humorista, jinak však navazoval, připravoval a v dohodě se žalovaným ujednával smlouvy s umělci pro kabaret získanými, staral se o novinář. reklamu a podporu jeho a při tom spolupůsobil a že dále obstarával i různé administrativní úkony, s podnikem související (přihlašování a odhlašování umělců a pod.), že naproti tomu neměl co činiti s provozem hostinské živnosti ani po stránce obchodní ani po stránce živnostenské. Ze zjištění těchto vyplývá zcela jasně 1. že služby žalobcovy v podniku nebyly službami »kupeckými«, jak předpokládá § 1 zák. o obch. pom.; 2. že jsou zcela nepochybně vyššími službami nekupeckými ve smyslu §u 1 zákona o obch. pom. a nelze v této druhé příčině souhlasiti s opačným názorem soudu odvolacího. Správnost úsudků těch je dle skutkové podstaty zřejma a netřeba ji blíže doličovati, zejména když žalovaný sám tuto »vyšší« vlastnost služeb v podstatě sám uznává, a žalobce zase pro »kupeckou« vlastnost služeb uvádí jen onu pro věc bezvýznamnou okolnost, že bral určitý podíl z odbytu vína a že měl dohlížeti na číšníky v kabaretu, což je službou zřejmě nekupeckou a i s hlediska živnostenského provozu službou nižšího řádu. Kvalita služeb propůjčovala by tedy žalobci vlastnost obchodního pomocníka, kdyby bylo lze přisvědčiti též k další pro rozhodnutí závažné otázce, že kabaret onen byl obchodním podnikem nebo součástí obchodního podniku žalovaného jakožto kupce (§ 1 zákona o obch. pom.), aneb aspoň podnikem, na nějž bylo by lze vztahovati předpisy živnostenského řádu (§ 2 (1) zákona o obch. pom.). Tomu však tak není. Oba nižší soudy zjišťují ja-

kousi souvislost hostinské živnosti a tohoto kabaretu, avšak zcela správně jen v tom směru, že kabaretem má se zvýšit chod hostinské živnosti tím, že se jím přivábí větší počet návštěvníků a tím zvýší odbyt pokrmů a nápojů a výnos živnosti hostinské. Žalobce vidí v tom jakési vedlejší obchody, jež náležejí k hlavnímu obchodnímu provozu (čl. 273 a 274 obch. zák.), leč neprávem, neboť v té příčině předpokládá zákon vždy aspoň jistou příslušnost dotyčných právních jednání k hlavnímu obchodnímu provozu, v tomto případě jde však o dva věcně i právně různé výdělečné podniky, z nichž jeden podléhá živnostenskému řádu a má dle povahy svého provozu i kupeckou vlastnost, druhý však z působnosti živnostenského řádu jest dle cís. nař. ze dne 20. prosince 1859, čis. 227 ř. zák. odst. O vyloučen a dle způsobu svého provozu postrádá úplně vlastnosti »kupeckého« podniku (čl. 4, 271 a násl. obch. zák.). Právní jednání, jichž je třeba k vedení kabaretu (aranžování sil k produkcím a opatřování různých potřeb), jsou jednání nutná právě jen k provozu tohoto kabaretu a nemají vlastnosti obchodů ani pomocných; chybí jim tedy veškerá příslušnost k provozu živnostenského podniku hostinského, ježto slouží jen k provozu kabaretu jakožto pobočného, avšak samostatného podniku výdělečného, který má k tomuto druhému podniku svůj vztah jen potud, že vlastním úspěchem nebo nezdarem jemu prospívá nebo i škodí. S těchto hledisek je tedy vyloučeno nazírati na kabaret jako na příslušnou součást obchodní živnosti žalovaného, a ježto jej dle citovaného cís. patentu nelze pokládati ani za podnik živnostenský, jest nepochybně, že žalobci vlastnost obchodního pomocníka přiznati nelze.

Čís. 4765.

Úředníci obecního důchodu (v Čechách) nejsou oprávněni samostatně, bez vědomí a bez zvláštního zmocnění obce konati platy jiným osobám, než na které zní daný jim poukaz. Obci (státu) není v s e - o b e c n ě uložena povinnost, ručiti za škody způsobené zřízenci v úřední jich činnosti. Za porušení smluvního závazku zřízenci ručí obec dle §u 1313 a) a 1315 obč. zák.

K pojmu zdatnosti. Pouhé nedopatření, jednou se přihodivší, neza-
kládá ještě nutně nezdatnosti.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, Rv I 1930/24.)

Firma G. byla pověřena žalovanou obcí provedením staveb a ucházela se u žalující firmy o rozšíření úvěru, jež jí bylo slíbeno pod podmínkou, že poukáže žalovanou obec, by všechny platy, které by jí za ony práce příslušely, konala přímo žalující firmě. Vzhledem k tomu obrátil se společník firmy G. na vrchního oficiála městského důchodu žalované obce K-a a požádal ho, by peníze, jež budou poukázány firmě G., vyplatil žalující firmě a by ji o tom zpravil. Vrchní oficiál K. projevil k tomu ochotu a odeslal žalobkyni dopis ze dne 7. května 1921, jenž byl opatřen razítkem důchodenského úřadu žalované obce a podpisy obou